30 012 Leven Lang Leren

Nr. 171 Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de onderzoeksopzet voor de periodieke
rapportage voor het thema Leven Lang Ontwikkelen.

1. Inleiding

Beleidsmaatregelen binnen het thema Leven Lang Ontwikkelen (LLO) hebben als doel mensen te motiveren en te ondersteunen zich te ontwikkelen en inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. De beleidsmaatregelen zijn aanvullend op de inzet en verantwoordelijkheid van mensen zelf en werkgevers, sociale partners, sectoren, publieke partijen en opleiders. Het thema LLO is onderdeel van de begroting van het ministerie van SZW (artikel 1, Arbeidsmarkt). In de Strategische Evaluatie Agenda van SZW is opgenomen dat in het jaar 2027 een periodieke rapportage wordt opgeleverd voor het thema LLO. Met een periodieke rapportage brengen we inzichten uit eerdere evaluaties samen en bieden we overkoepelend inzicht in (de voorwaarden voor) doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid voor het thema LLO binnen het beleid van SZW. De vorige keer was het thema LLO als ‘Beleid rond scholing van werkenden’ onderdeel van de beleidsdoorlichting artikel 1 (Arbeidsmarkt) 2012 – 2019. Deze doorlichting is gepubliceerd in 2020.

2. Uitgangspunten

Beleidsdoelstellingen

Het beleid voor LLO is een gedeelde verantwoordelijkheid van de ministeries van SZW, OCW en EZ. Samen werken we aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt, waarin leren en ontwikkelen vanzelfsprekend is voor onze beroepsbevolking. De gezamenlijke LLO-aanpak heeft drie doelen:

1) Meer mensen volgen scholing;
2) Meer bedrijven en organisaties investeren in informeel leren en een sterke leercultuur;
3) Leren en ontwikkelen sluit beter aan op de behoeften van het bedrijfsleven en de regio.

De beleidsinzet van SZW betreft onder andere voormalige en huidige beleidsinstrumenten zoals NL Leert Door, de STAP-regeling, de SLIM-regeling en de Expeditie-regeling.

Inhoudelijke afbakening

Deze periodieke rapportage beslaat het beleid op artikel 1 van de SZW begroting dat betrekking heeft op het thema LLO. Dit betekent dat onder andere de inspanningen rondom scholing in het kader van het participatie- en re-integratiebeleid buiten beschouwing blijft. Evaluaties in het kader van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) blijven ook buiten beschouwing. De periodieke rapportage richt zich specifiek op het LLO-beleid uitgevoerd door SZW. Dit betekent dat LLO-beleid uitgevoerd door OCW en EZK buiten beschouwing blijft. De inzet en verantwoordelijkheid van mensen zelf en sociale partners, sectoren, publieke partijen en opleiders zijn geen onderdeel van de periodieke rapportage. De reikwijdte van de periodieke rapportage betreft zodoende niet de gehele maatschappelijke opgave op het terrein van Leven Lang Ontwikkelen.

Budgettair beslag
De reikwijdte van de periodieke rapportage bestaat uit het beleid op artikel 1 van de SZW begroting dat betrekking heeft op thema LLO over de jaren 2020 tot en met 2025. In de bijlage is een budgettair overzicht op hoofdlijnen opgenomen over de onderzoeksperiode.

Extern onderzoeksbureau
De periodieke rapportage zal worden aanbesteed en uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau.

3. Opzet op hoofdlijnen
De periodieke rapportage is een synthese onderzoek. Zowel de beleidsdoelstellingen per individueel beleidsinstrument als de algemene beleidsdoelstellingen worden meegenomen. Dit geeft meer inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid én in de onderlinge samenhang tussen de onderdelen. De periodieke rapportage LLO zal in ieder geval de volgende onderdelen bevatten:

- Een beschrijving van het beleidsthema, inclusief de beleidstheorie, het ingezette beleidsinstrumentarium en de uitvoering van het beleid.
- Een overzicht van de uit individuele evaluaties verkregen inzichten in de (voorwaarden voor) doeltreffendheid en doelmatigheid van de ingezette beleidsinstrumenten en daarmee samenhangende uitgaven.
- Een onderbouwde beoordeling van de (voorwaarden voor) doeltreffendheid en doelmatigheid van de samenhangende beleidsinstrumenten en daarmee samenhangende uitgaven.
- Inzicht in oorzaken voor de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van de samenhangende beleidsinstrumenten van het beleid.
- Inzicht in eventuele kennislacunes en onderzoek aanbevelingen voor de toekomst.
- Lessen voor het vergroten van de (voorwaarden voor) doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Daarbij worden mogelijkheden beschreven voor het vergroten van doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid bij een gelijkblijvende inzet van financiële middelen. Ook wordt ten minste één doelmatige optie geschetst waarmee een besparing van 20% op de budgettaire grondslag van het beleidsthema kan worden gerealiseerd, inclusief de maatschappelijke effecten van deze optie.

Onderzoeksvragen
De te hanteren onderzoeksvragen dienen op te leveren dat in ieder geval de hierboven beschreven onderdelen worden uitgewerkt in de periodieke rapportage. In de basis gaat het erom dat de onderzoeksvragen een zo uitgebreid mogelijk beeld geven van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het SZW beleid op het thema LLO. De onderzoeksvragen zullen in samenspraak met het externe onderzoeksbureau worden uitgewerkt en gespecificeerd.

Bronnen en onderzoeksmateriaal
De reeds uitgevoerde evaluaties van (subsidie)instrumenten kunnen als basis worden gebruikt voor de periodieke evaluatie. Dit betreft onder meer de evaluaties van NL Leert Door, de STAP-regeling, de SLIM-regeling en de Expeditie-regeling.

4. Borging kwaliteit en planning

De periodieke rapportage wordt uitgevoerd conform de vereisten van de Regeling periodiek evaluatieonderzoek 2022. De periodieke rapportage wordt aangestuurd door een door SZW gekozen voorzitter. De voorzitter zit de begeleidingscommissie voor en is het aanspreekpunt van het externe onderzoeksbureau. Verder neemt een onafhankelijke deskundige (wetenschapper) plaats in de begeleidingscommissie. De deskundige schrijft een onafhankelijk oordeel over het onderzoek dat wordt meegestuurd naar uw Kamer. Ik streef ernaar eind 2026 met het syntheseonderzoek te starten en uw Kamer in 2027 te informeren over de uitkomsten van de periodieke rapportage.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.A. Vijlbrief

Bijlage I: Budgettair overzicht

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen	1.292	0	1.944	488	7.361	0
Stimuleringsregeling LLO in MKB	0	2.514	19.547	46.403	56.962	52.804
Nederland leert door	14.400	95.335	30.296	23.525	0	0
Stimulans Arbeidsmarkt Positie	0	0	183.700	108.767	250	0
Totaal	**15.692**	**97.849**	**235.487**	**179.183**	**64.573**	**52.804**

Tabel 1 Budgettaire grondslag periodieke rapportage LLO (bedragen x € 1.000)